

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФІЛОСОФСЬКОГО ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «НАУКА» ТА «ІНФОРМАЦІЯ»

Актуальність нашої теми для бібліотечної справи полягає в тому, що усвідомлення принципу співвідношення науки та інформації допомагає прослідкувати взаємний вплив цих двох категорій. Для педагогіки (особливо для педагогіки вищої освіти) – усвідомлення цього співвідношення є допоміжним механізмом при підготовці студентів - майбутніх спеціалістів гуманітарного, природничого, технічного та ін. профілів.

Тематика філософських досліджень завжди була різною, але питання співвідношення філософії та науки є найбільш важливим для висвітлення нашої теми. У різні періоди часу філософія займалась різними питаннями: одні з плином часу замінювались іншими. Спектр дійсно широкий: від античних космогоній до позитивізму, що відхиляє метафізику і констатує, що наука сама собі є філософією. Розвиток філософії не припинявся ніколи, не припиняється і досі. Усі філософські питання є вічними, адже ніколи не втрачають своєї актуальності, у той час як питання, що їх ставить перед собою наука, в певний момент часу стають вирішеними і звичай до них вже не повертаються повторно.

Коли ми кажемо, що філософія – це наука наук, то що маємо на увазі? За Гегелем, наука та філософія не протиставляються. Філософія, як і природничі дисципліни, на його думку, має повне право називатись наукою та бути представленою у формі науково – теоретичного пізнання. Система є формою буття науки, а отже, будь – яке пізнання має бути систематичним. На думку Гегеля, кращою системою для духовного пізнання є логіка [2, с.2].

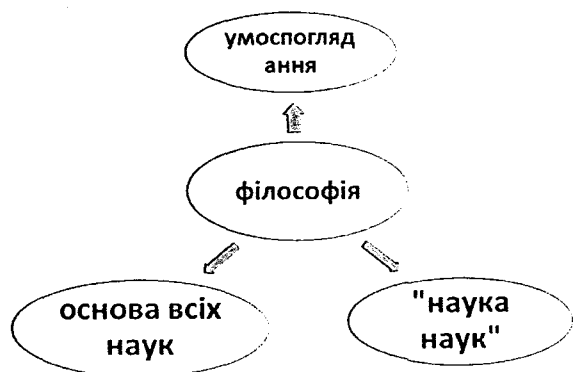

Рис. 1. Чим є філософія? (деякі аспекти)

Другим поняттям, яке тісно пов'язане з наукою є поняття «інформація». Інформація на сьогоднішній день поширюється дуже швидкими темпами, впливаючи на науку, освіту та й життя взагалі [6, с. 43]. Говорячи про важливість інформації для науки, ми не можемо не виокремити бібліотечно – інформаційні ресурси [7]. З плином часу ці типи ресурсів розвивались і на сьогоднішній день маємо таке явище як електронний підручник, електронний журнал [4, с.21], про важливість яких на даний момент йде дискусія серед відомих бібліотекознавців, педагогів, освітян.

«Наука» та «інформація» - два поняття, які нерозривно пов'язані між собою. Щодо тлумачення філософією поняття «науки» ми вже маємо певну картину. Щоправда, не зовсім пряму – радше опосередковану. Наприклад Вітгенштайн у своїх ранніх працях тлумачить філософію як щось або вище за науку, або нижче за неї, проте не ставить їх на один шабель [1]. Тобто тлумачення філософією поняття «науки» варто розглядати у спів-

відношенні «наука - філософія». Що ж стосовно поняття «інформація», то на сьогоднішній день воно вже міцно закріпилось в контексті комп'ютеризації. Комп'ютеризація як продукт наукового прогресу, безумовно вплинула на наукове знання. Вона є як результатом діяльності науки, так і її сучасним інструментом [4].

Але філософія вбачає у інформаційній (комп'ютеризованій) моделі знання лише відображенням знання реального. Якщо знання – це особистий здобуток людини, то інформація – це сигнал, що управляє системою знань [3, с.365]. Деякі науковці визнають важливість ролі інформатизації для сучасного суспільства. Наприклад, наші сучасники - соціологи Сенгмун Кін та Патрік Нолан у своїй статті «Вимірюючи соціальну «інформатизацію»: фактор аналітичного підходу» порівнюють вплив інформатизації у сучасному суспільстві із впливом індустріальної революції у вісімнадцятому столітті. Таким чином, можемо говорити про соціальну інформатизацію [5]. Як бачимо, ставлення до інформатизації різне.

Висновки

Аби зрозуміти принципи співвідношення двох понять: «філософія» та «інформація», ми повинні виділити складові частини будь – якої науки, означивши такі поняття як: 1) предмет науки; 2) суб'єкт науки; 3) об'єкт науки; 4)понятійно – категоріальний апарат; 5) критерій новизни. Важливим також є дослідження взаємозв'язку цих складових.

Сучасний аспект – інформатизація (наука та інформація як одне з основних співвідношень, що розглядається філософією науки) є важливим компонентом науки та освіти.

Література:

1. Вітгенштайн Л. Логико-філософський трактат / Л. Вітгенштайн; пер. с нем. Добронравова і Лахути Д.; общ. ред. и предисл. Асмуса В. Ф. – М.: Наука, 1958 (2009). – 133 с.
2. Гегель, Георг Вильгельм Фридрих, Энциклопедия философских наук / Г.В.Ф. Гегель. - Москва : Мысль, 1974-1977. - т.1
3. Микешина Л.А. Философия науки: Современная эпистемология. Научное знание в динамике культуры. Методология научного исследования : учеб. пособие / Л.А. Микешина. – М. : Прогресс-Традиция : МПСИ : Флинта, 2005. – 464 с.
4. Ярошенко Т. О. Електронні журнали в системі інформаційних ресурсів бібліотеки : [монографія] / Т. О. Ярошенко. – Київ : Знання, 2010. – 215 с.
5. Kim Sangmoon, Nolan Patrick. Measuring Social "Informatization": A Factor Analytic Approach / S. Kin, P. Nolan // Sociological Inquiry (Alpha Kappa Delta). – 2006. –V. 76. - №. 2. – P. 188–209.
6. Rubin Richard E . Foundations of Library and Information Science. – New York : Neal-Schuman Publishers , Inc. , 2004. – 495 p.
7. Rumsey S. How to find information : a guide for researchers / Sally Rumsey. second edition. The Mc Graw – Hill: Open University Press, 2008 242 p.